

24.6.2010

PRANEŠIMAS NARIAMS

Tema: **Peticija Nr. 1688/2009 dėl atostogų tvarkos Po upės (Italija) tarpregioninio bendradarbiavimo agentūroje, kurią pateikė Italijos pilietis Luigi Caligiuri „Coordinamento Sindacale Autonomo Regioni e Autonomie Locali (CSA/RAL)“ vardu, su 5 parašais**

1. Peticijos santrauka

Peticijos pateikėjas mano, kad Po upės tarpregioninio bendradarbiavimo agentūros atostogų tvarkos naujosios sąlygos prieštarauja ES teisės aktams, kuriais reglamentuojamos darbo sąlygos, ir nustačius naują tvarką pirmiausia nepalankesnėje padėtyje atsiduria neįgalieji ir juos prižiūrintys darbuotojai. Taip pat jis mano, kad taisyklės nepalankios šeimoms ir kenkia socialinei politikai, socialiniam solidarumui, mažumų ir vyresnio amžiaus asmenų apsaugai bei vyrų ir moterų lygių galimybių užtikrinimui. Peticijos pateikėjas prašo Europos Parlamento pradėti tyrimą.

2. Priimtinumai

Paskelbta priimtina 2010 m. vasario 25 d. Komisijos buvo paprašyta suteikti informaciją (pagal Darbo tvarkos taisyklių 202 straipsnio 6 dalį).

3. Komisijos atsakymas, gautas 2010 m. birželio 24 d.

„Peticija

Peticijos pateikėjas skundžiasi, kad Italijos viešojoji organizacija (Po upės tarpregioninio bendradarbiavimo agentūra) nustatė naujas sąlygas darbuotojams naudotis 1995 m. nacionalinėje kolektyvinėje sutartyje nustatytais specialiomis teisėmis į mokamas atostogas. Peticija pirmiausia susijusi su leidimo suteikimo kriterijais, kai prašoma trijų dienų mokamų atostogų per metus dėl ypatingų asmeninių ir šeiminių priežasčių (1995 m. liepos 6 d. EE.LL

nacionalinės kolektyvinės sutarties 19.2 straipsnis). Peticijos pateikėjas teigia, kad nustačius naują tvarką pirmiausia nepalankioje padėtyje atsiduria neigalieji, taip pat kyla abejonių dėl šios tvarkos suderinamumo, visų pirma su žmogaus ir (arba) pagrindinėmis teisėmis.

Komisijos pastabos dėl peticijos

Europos lygmeniu Direktyvoje 2003/88/EB nustatyti darbo laiko organizavimo būtiniausi saugos ir sveikatos reikalavimai. Direktyvoje taip pat numatytos tam tikros nuostatos, susijusios su kasmetinėmis atostogomis. Direktyvos 7 straipsnyje nustatyta, kad valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad kiekvienas darbuotojas turėtų teisę į mažiausiai keturių savaitių mokamas kasmetines atostogas pagal nacionalinės teisės aktais ir (arba) praktika nustatytas teisės į tokias atostogas ir jų suteikimo sąlygas. Be to, šioje direktyvoje nurodyta, kad minimalus kasmetinių mokamų atostogų laikas negali būti pakeistas kompensacija, išskyrus tuos atvejus, kai yra nutraukiami darbo santykiai.

2001 m. priimtame svarbiame Teisingumo Teismo sprendime BECTU išaiškinta teisės į mokamas kasmetines atostogas reikšmė ir tikslai. Teisingumo Teismas nusprendė, kad „kiekvieno darbuotojo teisė į mokamas kasmetines atostogas turi būti laikoma ypač svarbiu Bendrijos socialinės teisės principu, nuo kurio negalima nukrypti ir kuri kompetentingos nacionalinės valdžios institucijos turi įgyvendinti, atsižvelgdamos į ribojimus, aiškiai nustatytus Direktyvoje 93/104/EB“.¹

Lygių užimtumo galimybių direktyvoje (Direktyva 2000/78/EB²) nustatyti bendri kovos su diskriminacija dėl religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus ar seksualinės orientacijos užimtumo ir profesinėje srityje pagrindai. Joje draudžiama diskriminacija, *inter alia*, dėl negalios. Europos Teisingumo Teismas *Coleman* byloje³ nurodė, kad apsauga nuo tiesioginės diskriminacijos ir priekabiavimo, kurie reguliuojami Direktyvoje 2000/78/EB, taikoma ne tik tuo atveju, kai patys darbuotojai yra neįgalūs, tačiau ir tada, kai darbdavys tiesiogiai diskriminuoja arba priekabiuoja prie darbuotojų, kai tokia diskriminacija ar priekabiavimas grindžiami darbuotojo vaiko, kuriam darbuotojas teikia pagrindinę dėl jo būklės reikalingą priežiūrą, negalia.

Italija perkėlė šią direktyvą į nacionalinę teisę 2003 m. liepos 9 d. įstatymo galios potvarkiu Nr. 216 dėl Direktyvos 2000/78/EB, nustatančios vienodo požiūrio užimtumo ir profesinėje srityje bendruosius pagrindus, įgyvendinimo, kuris iš dalies pakeistas 2008 m. birželio 6 d. įstatymu Nr. 101 dėl 2008 m. balandžio 8 d. dekreto potvarkio Nr. 59 pavertimo įstatymu su pakeitimais, dėl skubių teisės normų dėl Bendrijos įsipareigojimų įgyvendinimo ir Teisingumo Teismo sprendimų vykdymo.

Italija perkėlė teisę į mokamas kasmetines atostogas pagal Darbo laiko direktyvą įstatymo galios potvarkiu Nr. 66/2003, kurio 10 straipsnyje nustatyta, kad kiekvienas darbuotojas turi teisę į ne trumpesnes kaip keturių savaitių mokamas kasmetines atostogas. Pakeitimai, su kuriais susijusi ši peticija, neturi įtakos šiai nuostatai.

¹ BECTU (Byla C-173/99), 43 punktas.

² OL L 303, 2000 12 2, p. 16–22.

³ [http://eur-](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2008:223:0006:0007:EN:PDF)

[lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2008:223:0006:0007:EN:PDF](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2008:223:0006:0007:EN:PDF)

Todėl specialiosios atostogos, pvz., atostogos, numatytos 1995 m. liepos 7 d. nacionalinės kolektyvinės sutarties 19.2 straipsnyje, suteikiamos dėl ypatingų asmeninių ir šeiminių priežasčių, yra papildomos teisės, numatytos 10 straipsnyje, ir negali būti laikomos patenkančiomis į Direktyvos 2003/88/EB taikymo sritį. Todėl, jeigu valstybės narės numato teisę į netrumpesnes kaip keturių savaičių mokamas kasmetines atostogas (kaip reikalaujama direktyvoje), jos gali laisvai nustatyti kitų mokamų atostogų rūšių taikymo kriterijus, ypač atsižvelgiant į tai, kad šių specialių atostogų paskirtis skiriasi nuo metinių mokamų atostogų paskirties, kaip nustatyta direktyvoje.

Be to, peticijos pateikėjas teigia, kad ginčijamos nuostatos neatitinka kitų nacionalinių Italijos taikomų priemonių, įskaitant tarnautojų aplinkraštį Nr. 8/2008. Regis, tai nekelia jokių klausimų dėl ES teisės.

Dėl Lygių užimtumo galimybių direktyvos (Direktyva 2000/78/EB) taikymo reikėtų pažymėti, kad peticijos pateikėjas nurodo, kad naujosiose taisyklėse, kurias nustatė Po upės tarpreigioninio bendradarbiavimo agentūra, gana siaurai aiškinamos galiojančios Italijos teisės normos. Pagal naujasias sąlygas, specialiosios mokamos atostogos dėl artimo šeimos nario sunkios ligos gali būti suteikiamos tik tais atvejais, kai toks asmuo patenka į liginę arba viešąją greitosios pagalbos įstaigą.

Komisijos nuomone, atrodo, kad šiomis taisyklėmis nediskriminuojami nei neįgalūs darbuotojai, nei darbuotojai, kurie turi neįgalių vaikų. Tačiau pastaruoju atveju jomis iš esmės daroma įtaka ir darbuotojams, kurie turi neįgalių vaikų, ir darbuotojams, kurių vaikai nėra neįgalūs. Pagaliau tam tikrais atvejais, nustačius naują tvarką, pirmesnieji darbuotojai gali atsidurti ne tokioje nepalankioje padėtyje, nes jų vaikams, atsižvelgiant į konkrečius atvejus, gali net dažniau tekti vykti į liginę.

Todėl, remdamasi turima informacija, Komisija gali daryti išvadą, kad ginčijama nacionalinė nuostata neprieštarauja Lygių užimtumo galimybių direktyvos reikalavimams.

Bet kuriuo atveju, kadangi diskriminacijos dėl negalios draudimo principas, nustatytas Direktyvoje 2000/78/EB, buvo perkeltas į Italijos nacionalinę teisę, jeigu pilietis mano, kad jis buvo diskriminuojamas, jis gali iškelti bylą nacionaliniame teisme, remdamasis atitinkamais nacionaliniais ir Europos teisės aktais. Direktyvų taikymo kontrolė konkrečiu atveju iš esmės yra nacionalinių jurisdikcijų užduotis.

Galiausiai dėl peticijos pateikėjo nuorodos į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją būtina pabrėžti, kad pagal Europos Sąjungos sutarties 6 straipsnį Chartijos nuostatos „niekaip neišplečia Sutartyse apibrėžtos Sąjungos kompetencijos“. Be to, pagal Chartijos 51 straipsnį jos nuostatos skirtos valstybių narių valdžios institucijoms tik tais atvejais, kai šios įgyvendina Europos Sąjungos teisę. Todėl vis dar galioja pirmiau minėta išvada.

Išvados

Taigi, remiantis turima informacija, neatrodo, kad ginčijama nacionalinė nuostata prieštarauja Darbo laiko direktyvos ar Lygių užimtumo galimybių direktyvos reikalavimams. Komisijos nuomone, ši peticija susijusi su klausimais, kurie nepatenka į ES teisės taikymo sritį ir (arba)

patenka į nacionalinės valdžios institucijų kompetencijos sritį.“